

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

In pag. 6-7

povestea pietrei...

- DRUMURILE CHIHLIMBARULUI ● MINE-
RALOGIE ANTARCTICĂ ● „LACRIMILE
LUNEI” ● MESAJE ● CULORI

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

„Bolero” de Ravel (Moment din spectacolul de fine de an al școlii de balet de pe lângă Bolșoi Teatr)

România în haine de lucru:

PROFIL DOBROGEAN

de Victor Vintu

TREI ÎNTÂMPLARI

de Sanda Faur

VIZITA

de Emanuil Kazakievici

ANUL XX

30

(1010)

24 iulie 1964

12 pagini, 1 leu

ÎN
ACEST
NUMĂR:

Acolo unde gheața s-a retras, pământul Antarctidei rezervă exploratorilor nebănuite surprize.

MINERALOGIE ANTARCTICĂ

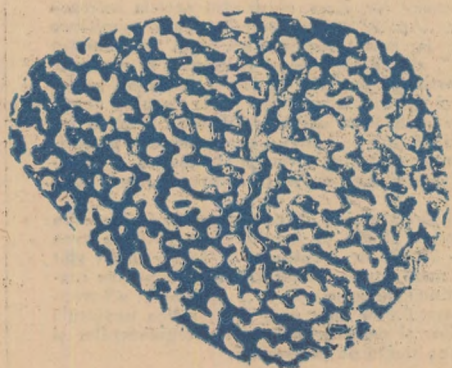
S-ar părea că un deceniu e un răstimp mult prea scurt pentru a studia în amănunțime un continent a cărui suprafață depășește cu trei milioane de kilometri pătrați pe aceea a Europei. Și totuși geologilor sovietici le-a fost de ajuns un deceniu pentru a întreprinde studii de recunoaștere a coastei răsăritene a Antarcticii pe o distanță de 8.000 kilometri și a aduna o foarte bogată colecție de minerale, alcătuită din 9000 de mostre. Cele mai interesante s-au dovedit cercetările din Țara Reginei Maud. În această regiune antarctică piscurile înalte ale munților străpung învelișul de gheață și oferă geologilor priveliștea de neuitat a vîrfurilor lor scintilietoare, avînd transparența fumurie a cristalului de munte.

Bogăția mineralelor antarctice i-a surprins pe cercetători. În stîncile netezite de suflarea înghețată a vîntului sînt încrustate toate varietățile cunoscute de mineralogi: feldspat-

trandafiriu, hornblendă neagră, străbătută de vinișoare albe și fumurii de cuarț, varietăți rare de granit, concentrate aici în cantități mai mari decît în oricare altă parte a globului, roci diamantifere etc. Dar prima hartă geologică a Antarcticii, întocmită de geologii sovietici care au luat parte la expedițiile științifice de pe „continentul alb”, conține și alte surprize. Știați, de pildă, că cele mai bogate rezerve de cărbuni de pe glob se află în Antarctica? Sau că Antarctica dispune de bogate rezerve de minereuri, conținînd elemente radioactive? Nu încapă îndoială că în viitor cel de al șaselea continent va oferi cercetătorilor săi și alte surprize. Căci pînă în momentul de față au fost studiate doar porțiunile de sol neacoperite de gheață, celelalte rămînînd, în toate privințele, o imensă pată albă.

„Laerimile

Lunei”

Ați auzit de tectite? Sînt niște minerale nespuse de ciudate, ovale, aducînd cu lacrimile și nu prea mari: unul-doi centimetri în diametru, rareori de mărimea unui pumn, cu suprafața brăzdată ca de riduri. O varietate a lor a fost numită australit și seamănă mult cu nasturele de haină.

Originea tectitelor a stat multă vreme și continuă să stea sub semnul întrebării, intrucît tectitele sînt găsite la suprafață sau la adîncimi foarte mici iar compoziția lor nu are nimic asemănător cu mineralele descoperite în aceeași zonă. Și încă o particularitate: la suprafața pămîntului ele formează deseori adevărate aglomerări, pe care specialiștii le-au denumit cimpuri de tectite.

În legătură cu ciudatul mineral au fost emise o serie de ipoteze. Recent, un cercetător de la Centrul american de cercetări interplanetare „Goddard” a expus un nou punct de vedere cu privire la originea tectitelor, anume proveniența lor lunară. Dar și mai înainte savanții emisese ipoteze. Alții de pasionante, încît ele au prilejuit în săptămînalul sovietic „Nedelea” un interesant comentariu. Între altele revista amintește de ipoteza originii meteoritice, oarecum însă infirmată de faptul că nu toate cimpurile de tectite corespund cu craterele formate de meteoriți.

Dar să revenim la ipoteza „lunară” a tectitelor. Cercetările făcute au stabilit că vîrsta tectitelor ar fi de aproape 700.000 de ani și că australitele ar avea în compoziția lor două minerale, într-o combinație existentă numai în corpurile nepămîntene. Să îndreptăm atenția a-

ceastă constatare presupunerea că australitul ar fi un mineral exclusiv lunar?

Unii specialiști ar inclina să creadă că da, dacă se ține seama de faptul că tectitele conțin cantități foarte mici de izotopi radioactivi „Al 26”, care iau naștere în meteoriți în urma iradierii intense de către razele cosmice și care devin din ce în ce mai mari, proporțional cu drumul străbătut de fragmentele meteoritice prin Cosmos. Așadar, originea tectitelor trebuie căutată undeva aproape de Pămînt, neexcluzînd deci Luna.

Se prea poate ca substanța din care sînt alcătuite tectitele să fi fost „expulzată” din Lună în urma bombardamentelor unor meteoriți mari și să fi pornit la drum și spre Pămînt datorită vitezei de 5 km/secundă imprimată de ciocnire. Desigur, o parte din „așchii-le lunare” s-au transformat în sateliți ai Pămîntului, o altă a ars pătrunzînd în atmosferă iar o altă a ajuns pe sol.

Dacă ipoteza originii lunare a ciudatului mineral în formă de lacrimă care este tectita își va găsi confirmarea, savanții vor putea trage cîteva concluzii interesante. Printre acestea, țînînd seama de greutatea lui specifică, că Luna a fost cîndva o masă lichidă fierbinte, deoarece numai o astfel de masă permite expulzarea la suprafață a substanțelor din care se formează scoarța subțire. Tectitele îngăduie în același timp presupunerea că scoarțele lunare și terestre sînt identice ca compoziție și că, deci, dacă Luna nu s-a desprins din Pămînt, atunci ea s-a format concomitent cu el, din aceleași substanțe și pe aceeași cale.

DRUMUL

Îl întîlnim
o distineție ap
material nu lip

Chimiștii au aflat de mult că rășina fosilă, produsă de la coniferele de felul lui „pinus succinifera”, și în limbaj popular o numim chihlimbar, are o formulă aproximativă, $C_{10}H_{16}O$, că e de fapt un amestec de diverse rășini, acid succinic și un ulei volatil, ambră sau de succin, că este solubilă în alcool, cloroform și că, dizolvînd-o în terebentină, se obține „vopsea de ambră”.

La rîndul lor, geologii știu că chihlimbarul se găsește în fragmente mai mult sau mai puțin volute în diverse straturi provenind din erele secundară și terțiară, prezentîndu-se fie ca o substanță opacă cu tonuri mergînd de la galben-pal la portocaliu, uneori chiar albăstrui, fie ca un material transparent sau de-a dreptul transparent, cu densitatea doar puțin superioară celei pe care o are apa (1,04—1,08).

Istoricii, însă, și mai ales arheologii, cunosc că chihlimbarul în altă ipostază. Și cînd spunem asta nu ne referim numai la surprinzătoarele obiecte de podoabă din epoca chihlimbar de oameni care au trăit în vremuri îndepărtate, ci mai ales la funcția de bornă de semnala drumurilor comerciale din preistorie și antichitate.

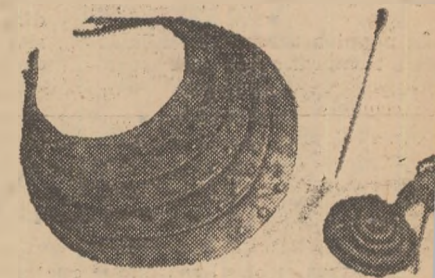

care o are, chihlimbarul pentru cercetătorii „romanului” lui.

Preistoria devine istorie

Să-nchidem pentru o clipă ochii și să ni-luăm în mîni. Dacă nu pe cei dinții, despre care nu ne mîntuie decît ici-colo descoperirile arheologice în matizate într-o încercare de a definiți hartă Europei din... epoca de piatră, dar cel puțin în poranii lui Homer.

În vremea în care pentru cîntărețul aventurii lui Ullyse, Egiptul, Italia și „Țara dintre flux

Din mostrele negustorilor de chihlimbar

sopotamia — mai erau pămînturi ale unui năvaluit în întregime, pierdute undeva la extremitatea universului, oameni veniți din toate părțile trebuiau să se întîlnească în văile Austriei și în țările de la nord. Bărbați vînjoși, cu încălcături grele în poziții aici la capătul unui drum care-i aducea munții Iberiei: etrusci cu talia impunătoare, pielea bronzată și părul brun, scandinavii cu ochii albaștri, cretani neastîmpărați și însoșiți cu fața teșită sosiți de la gurile Vistulei. Aici, în Hallstatt-ul de mai tîrziu, pe locurile din două milenii și jumătate î.e.n. oamenii au cîntăreț zăcămint de sare exploatat în Europa tase un mare centru comercial. O adevărată drumuri luase naștere, amplificîndu-se an de an drum de la nord la sud una gurile Elbei Adriatice, trecînd prin pasul Brenner și porțiune mare cursul Adigelui. Altul urec Ronului, împărțîndu-se apoi în două ramuri spre miazănoapte pe valea Rinului,

— A, da, colhoz... Ai plecat înainte de a fi colhozul? Adevărat, înaintea...

7

EMANUL KAZAKIEVICI

Vizita

Ivan Ermolaev aștepta vizita tatălui. În scrisoarea pe care o primise, nu i se comunicase cînd și cu ce tren avea să vină și Ivan se frămînta și-i era ciudă de felul acesta fărânesc, neglijent, de a întocmi scrisori în care despre plecarea îi scria două vorbe iar despre sănătatea unor rude îndepărtate și a unor vecini aproape uitați umplea patru pagini de caiet.

(cine sînt, ce funcții au, ce salarii primesc), condam-nînd pudent pătima femeilor de a dansa, cu chie se nimereste... și chibzîndu-și că nu era mai bine s-o dea pe Marina după al doilea tîu al lui Goncearenko (ce vorbea în seara aceea, dar cu care bătrînul se lăudase față de Timofei Vasilievici) mai degrabă decît după logodnicul asta al ei : tatăl logodnicului e pentru prima oară în zilele acelea izbucni în rîs și toți...

10

voia soartei, — părinții, frații și surorile, dintre care doi sînt minori iar una e infirmă. Ivan nu încercă să se justifice. Parcă s-ar fi rupt ceva în el. Își trase capul între umeri, simțîndu-se o clipă ca odinioară, băiatul de țăran, nefericit și lipsit de apărare. Lidia Ivanovna se uita într-o parte și gîndea cu voce tare : — Ei, să zicem că putem stabili oricînd la poștă faptul că ai trimis bani, dar nu-i vorba de asta... Nu hotărîsc eu singură, am asesori și totul se va lămuri în ședință dar, ținînd seama că tu ai mulți copii, cred că-i vom fixa cincizeci de ruble pe lună. E destul de mult și atît. Are vacă, oi, porc, ba mai face și pislari... Chiar el mi-a povestit. Să-i dai cincizeci de ruble.

15

barcii demontabile, bucații de scîndură și leșuri pregătite dinainte. Timofei Vasilievici se uita nedumerit pînă cînd îl lămuriră că în stăpînire nu există lemn și că de aceea trebuiau să la combustibil cu ei, să aibă pe ce fierbe ciorba de pește. Lui Timofei Vasilievici, veni din tîmțuri păduroase, lucrul i se păru teribil de hazliu — să te cari cu lemne de foc după tine — și pentru prima oară în zilele acelea izbucni în rîs și toți...

11

bunicul nu mai era. Plecase de cu noapte, cînd ei dormeau. Cînd îl întîlneau pe Ivan, toți cunoscutili îl întrebau neapărat cum a ajuns bătrînul, ce scrie, cum i-a plăcut Magnitogorskul și uzina. Sîmjenit (căci nu primise de la bătrîn nici un cuvîntel), Ivan le răspundea că a ajuns bine. Abia după o lună și jumătate primi veste de la Timofei Vasilievici, dar pe o cale cu totul neașteptată. Într-o zi i se telefonă la uzină, de la tribunal, și i se comunică să treacă pe la judecătoria Kolomeițeva. Se miră dar, firește, se duse și fu neplăcut surprins de înfățișarea înțepată a Lidiei Ivanovna, de faptul că i se adresă cu „dumneavoastră” și de tonul ei sec. Sfredelindu-l cu privirea ochilor ei severi, pe care pînă atunci îi știuse numai veseli sau ironici, îl întrebă fără nici o introducere : — Trimiteți bani părinților ? Ivan tresări surprins. — Da, răspunse el, înroșindu-se sub privirea ei și făcîndu-se mic de presimțirea unei nenorociri necunoscute. Da... Dar ce?... Firește că trimiți... Nu părinților, ci tatălui meu ; mamă n-am. Trimîți în fiecare lună. Numai ultima dată n-am trimis, i-am dat bani la plecarea.

14

nă cu prietenii lor din vecini. Mitea alergă la mazaș, după mama. Fecoa o zburghi după Marina, care ieși și o păduse înapoi spre marea mîhnire a lui Vitea Pimenov. Îl treziră pe Ivan. Ivan alergă în suitașerie descult, își strînse cu putere tere tatăl la piept, îi scoase cățavoaia cenușie, vîntuță, și el mai cenușiu, așa și gîbul pierzîndu-și nuanța părții și barba i se mai cenușiseră ; ba nu, devenise Timofei Vasilievici aproape nu se schimbasesc, doar buzele moi și zimbețul puțin stingherit.

16

de alți zeci de mii ca el și și, la rîndu-i, uzina îl cioplise și-l fasonase făurîndu-l pe nesimțite după chipul și asemănarea ei. Astfel, țărănășul tăcut și blajin devenise o celebritate, un nume întîlnit în orice pomelnic de furnaliști fruntași, tot atît de inevitabil să zicem ca, de pildă, numele lui Lermontov în orice enumerare de mari poeți ruși ; vrăbiuța mereu flămîndă, plină de idei total grașite despre lume și zgribulită de frică în fața celor mari, se transformase într-un om calm, plin de încredere în sine, părinte al unei familii numeroase, iubitor de cărți și amator să scrie articole la ziar ; colocarul docil al celor mai reci unghere din barăciile constructorilor, devenise stăpinul unei case cu patru camere și cu grădină, în orașul nou, pe malul drept al Uralului, deputat în sovietul orașenesc și membru în diferite comisii, pe scurt, unul dintre cei care se puteau numi cetățeni de onoare ai Magnitogorskului. Firește, Ivan iubea Magnitogorskul cu o dragoste discretă dar puternică. Pentru el nu era, ca vechile orașe pentru locuitorii lor, doar orașul în care locuia ; nu puteau exista unul fără altul : dacă n-ar fi fost orașul, Ivan n-ar fi devenit Ivan, dacă n-ar fi fost Ivan, orașul n-ar fi devenit oraș. Dragostea în același timp părintească și filială — unică dragoste — acesta era simțămîntul lui Ivan față de Magnitogorsk. Acasă nu scria, nu atît pentru că ar fi fost supărat, cît pentru că înțelegea limpede și-l amăra indiferența alor săi față de el. Le trimitea doar, din cînd în cînd, ba cincizeci, ba o sută de ruble iar după ce și-a înfipt bine picioarele lingă furnal, ca al treilea, apoi al doilea și în sfîrșit ca prim topitor, începuse să le trimită cîte două sute de ruble pe lună. Drept răspuns, primea uneori un răvaș în care îi scriau că au primit banii și-i trimiteau obișnuitele salutări de pe la

3

pe Kurako de la uzina din Krarnatorsk. Venise cu el mi colaboratori ai lui Svițin, care și-l amînța chiar muscăcios ca un cazac din Zaporojie, unii dintre uși și încă și mai vestitul Goncearenko, acum pensionar, și lui Ulianov, cu o nevastă frumoașă și cam ușuratică, de la turnale, cel mai mulți în vîrstă, printre ei vestitul Pe inseret, casa se umplu de oaspeți. Erzan maiștri pe scaunul din spate al mașinii...

7

zilele următoare tîră cum nu se poate mai pîline : aurti și după fun... Zilele următoare tîră cum nu se poate mai pîline : facura vizite, merseară la cinematograf și la Palatul chéau într-o singură direcție : cum să-i faci bătrînului vizita mai plăcută, cum să-i inveselească. Simbăta și duminica — două zile libere la rînd pentru brigada lui Ivan — hotărîră să se petreacă la pescuit, în etara țările, băgare în portbagajele mașinilor piesele unei țării, încărcare corțuri, unelte de pescuit, vase de bucă-două Fobede și un Moskvici. Ivan își scoase Fobeda La ora trei, în fața casei Ermolaevilor se întîlniră orășani.

10

lung în șoapță, ca să nu trezească pe nimeni, cum tîrise la pescuit, despre simpaticul Kannunikov și despre toți peștii prinși, după specie și greutatea aproximativă. Așteptarea să discute despre apropiata plecare a lui Timofei Vasilievici și, în legătură cu asta, despre darurile pentru el și pentru cei de acasă. Într-o călătorie la Ivan nu voia "să se facă de rîs", Liubov Ignatievna, femeie deșteaptă și diplomată care știa cum să păstreze pacea și înfelegerea în familie, iud asupra ei inițiativa și propuse să cumpere și să trimită mamei vitrîge o fată de masă, stofă pentru un palton și o blană pentru gulie ; surorii lui — o rochie de vară și material pentru una de iarnă ; copililor lui Timofei Vasilievici din a doua căsătorie — erau trei — ghete, pantalon și ier o rochie ; unchiului și celor

11

Ivan se temu că tatăl-su va începe să dezgrote în-țea, băiețașul, și, negăsîndu-le, normăi nesigur : — Iaca, ne-am întîlnit și, slavă Domnului... Firește, nu-și recunoștea tîl ; îl privea cu interes, încercînd să surprîndă trăsături de asemănare cu Vitea, băiețașul, și, negăsîndu-le, normăi nesigur : — Iaca, ne-am întîlnit și, slavă Domnului... Firește, nu-și recunoștea tîl ; îl privea cu interes, încercînd să surprîndă trăsături de asemănare cu Vitea, băiețașul, și, negăsîndu-le, normăi nesigur :

6

Daria Alexeevna, o bătrână mărunțică, cu ochelari, își termina în șirșit, toate treburile de dimineață și se așeză pe divan cu o carte; era o cititoare pasionată. Citea șughind zgomotos, aproape cu voce tare. De la o vreme, ridicându-și ochii și descoperindu-l pe bătrînul în același loc, se gândi că dacă Liuba îl cheamă pe meșter să dreagă acoperișul ar fi trebuit să se întoarcă de mult. Daria Alexeevna lua legăturica bătrînului drept o trăsă cu șule.

Dar așa cum nu o data s-a întimplat în istorie, toată treaba o descucă un copil. Fedea Ermolaev, un băieț de șase ani, intrînd în casă să-și ia ceva, dădu ochii de bătrînului așpit pe scaun și-l întreba cu trancheia copilărească:

— Bunicuțule, ce faci aici?

Bătrînul își mișcă buzele groase, își trecu degetele prin bărbuța cenușie, îl privi atent și, uitîndu-se pieziș la bătrîna cu ochelari care tot șugotea, răspunse:

— Am venit la voi, draguțule, mosatir... Mai bine mi-l ai căta pe fatca-tu...

Fedea încuviința din capul lui cu truntea lăta dar cum „fatca” dormea și nu era voie să-l trezești, se îndreptă spre ușa să iasă; combinația asta de „bunic”, „mosatir” și se părea foarte interesantă, căci în ultimile zile le auzise în casa de nenunțate ori. De aceea, pentru orice eventualitate, se apropie de bunică-ca-sa și-i spuse cu un semn din cap către bătrîn:

— A venit bunicu în vizită.

Și-o zbughi în curte.

Cuvintele copilului nu ajunseră deîndată la înțelegerea bătrinei dar cînd ajunseră, bătrîna se uită histotic la ușa pe care dispăruseră băiețușul, apoi la moș, care parca ațipise, scapa cartea pe divan și aler-ga la el:

— Doamne! N-ai fi dumneața Timofei Vasilievici? Incepu fortota. Din curte venira tușă copiii împreu-

5

4

diferiți unchi și cumetri. Soția lui Ivan, Liubov Ignatievna, se despărtea de acești bani fără prea mare plăcere: de fiecare dată, la sfîrșitul lunii, i se părea că nu-i ajung tocmai aceste două sute de ruble. Încercînd, însă, o dată să amine trimiterea banilor, primise de la Ivan — de obicei foarte îngăduitor și liniștit — o replică atît de aprigă și de jignitoare, incît de atunci îndeplinea această îndatorire cu cea mai mare punctualitate.

Cum în săptămîna aceea Ivan lucra de la ora opt, putea să aștepte trenul de Moscova care sosea în zori. În semiintunericul violet, își scoase *Pobeda* din garaj și plecă la gară.

O săptămîna încheiată se tot duse Ivan la gară să-și întîmpine bătrînul, dar acesta tot nu veni. Apăru cu totul pe neașteptate și în modul cel mai obișnuit, nu în zori, ci cam pe la zece. Bătu și deschise ușa un bătrîn scund, cu bărbuța cenușie, cu o legăturică în mînă. Intră, întrebă dacă acolo locuiește Ivan Ermolaev și, aflînd că acolo, se așeză pe un scaun și începu să examineze odaia, ca un meșter tapițer sau zugrav care privește pereții, să-și dea seama cit va avea de lucru. Daria Alexeevna, căreia nici nu-i trecea prin cap că moșul e multașteptatul oaspete îi spuse că stăpîna casei se întoarce repede și continuă să-și vadă de treabă.

Din aparatul de radio se auzea un glas subțire și vioi, un glas „special pentru copii”. Dar copiii, bineînțeles, erau în curte. Liubov Ignatievna plecaseră după cumpărături iar Petea la școală. Marina se pregătea să se ducă la Institut, o aștepta în poartă fiul oțelaruului Pimenov, coleg de an, ba poate chiar și logodnic. Ivan, întors nu demult din schimbul de noapte, își făcea somnul și în clipele cînd vocea aceea, de o vioiciune prefăcută, amuțea în aparat, din dormitor răzbătea sforăitul lui.

doi mătuși, amînțiți mai adesea de bătrîn, cizme și cite un batic.

Lui Timofei Vasilievici urmau să-i dea un dar mai deosebit și, în privința asta, Ivan și Liubov Ignatievna se sătură mult. Liubov Ignatievna se temea să numească un obiect prea ieftin, ca să nu jignească sentimentele filiale ale lui Ivan și să nu pară zgîrcită și răuvoitoare față de neamurile sotului; în același timp, n-ar fi vrut să cheltuiască prea mult — și așa trebuiau să imprumute vreo mie cinci sute de ruble de la Uianovi pentru daruri și alte cheltuieli, căci s-ar fi putut ca economiile lor să nu ajungă. Și Liubov Ignatievna, trăgînd cu ochiul la figura gînditoare a lui Ivan, exclamă cu însuflețire în glas dar nu fără nădejdea că ei o să se împotrivescă:

— Hai să-i dăm costumul tău cel nou! Nu-i nimic, noi să fim sănătoși, ai să-ți faci altul!

Lui Ivan îi plăcea foarte mult costumul cel nou și usurînța cu care nevasă-sa renunța la el în contrare; ar fi de ușor costumul, pentru că la petrecere îi plăcuse, în mod evident. Ekaterineti Stepanovna Uianova: Liubov Ignatievna era cam geloasă pe expansiva ei prietenă. Altmînteri, nimic de zis, darul era strasic, costumul îi luase ochii și bătrînului și pe lingă asta era un dar care parca n-ar fi costat bani — deși îi plăcuse destul de scump, dar mai demult.

— Bine, Liuba, bravo! Îi spuse Ivan împăcat și-l mîngie umărul alb și rotund iar dină, bucuroasă de aceeași mîngiere și lîngșita de la undă lui capituia deosebit în fața necesității de a renunța la paltoane noi pentru Marina și Mitea.

Multumîți unul de altul, Ivan și soția lui căzură într-un somn fericit.

Dimineața, Ivan plecă la uzina iar Timofei Vasilievici, trezit din ameteala, bău niște zeama de castră-

12

13

vefi adusă de Daria Alexeevna. O întrebă unde e biserica și dacă nu vrea să meargă la utrenie — era înălțarea, petruzeci de zile după Paște. Daria Alexeevna zimbi reținut și-i răspunse că răposatul ei soț, care fusese turnător la uzina din Zlataust era un vechi necredincios și așa o învățase și pe ea, incît de treizeci de ani n-a mai călcat în biserică.

Cu toate astea îl conduse pe Timofei Vasilievici pînă la tramvai, îl urcă și-i explică cum să ajungă la biserică, străbătînd întreg oraș.

Între timp se făcuseră rost de toate: s-au împrumutat bani, s-au făcut cumpărături, s-a luat biletul pentru ziua pe care o fixase bătrînul.

Petrecerea de despărțire, anunțată din timp, fu la fel de veselă și de zgomotoasă ca și cea de la venire. Dimineața, după ce-și luară rămas bun de la bătrîn, îi înmînară darurile. Bătrînul nu păru prea mirat, deveni foarte serios, ochii i se făcură mici de tot și luă fiecare lucru incet, parcă neincrezător, ascultînd cui îi era destinat, cîntărînd se vede, meritele omului și lucrul care i se cuvenea. Numai după ce toate darurile fură împachetate, bătrînul se uită deodată pe sub sprîncene la fecioru-su și-l întrebă:

— Tu, Vanea... ce leafă ai?...

Ivan se împotrivi, mindru și mișcat:

— Lasă, tătucă!... Nu te neliniști... Îmi ajunge, tătucă, îmi ajunge!

Iar Liubov Ignatievna, dîndu-i bătrînului bani de drum, se înduioșă și ea și, oftînd, îi spuse dragăstos, deși cu oarecare năduf:

— Și o să vă trimitem cîte două sute de ruble...

Bătrînul privea într-o parte, clipea des și nu putea înțelege: are de gînd să plîngă ori se gîndește la cine știe ce. Toată înfățișarea îi era cam ciudată: și de cocoș aprig, și jalnic.

Și iată că într-o dimineață, cînd se treziră copiii,

somn, începând să-l întreb pe în-su despre oaspeți și făceau paturile, bătrînul, căruia nu-i era de loc vasele, căscind de le trosneau făcile, măturau pe jos ce Ljubov Ignatievna și Daria Alexeevna strîngeau în timp la ora două noaptea. La trei totul se liniște. În timp Cellații oaspeți începuseră să se imprăștie cam de pe șezul secției și încuieră cu un alt prim-jurnalist.

Pe la miezul nopții rămăseseră mai puțin. Primii încă înainte de miezul nopții — plecaseră pe nesimțite jurnalisticii din schimbul lui Ivan. Aproape că nici nu băuseră; la ora douăsprezece trebuiau să intre în schimb. Pe Ivan, cu ocazia acestei sărbătorii familiale, părucci de ani în urmă.

Te la metalurgie. Timotei Vasilevici stătea într-un colț, se uita la toți, mai mult asculta decât vorbea și-și mîngia tactica pentru feciorul lui, care „este — cum se exprima în mod obișnuit — o podoba a metalurgiei”. Tatăl „setului”, și în minile lor puternice, bătrînul, sătut ușor sub iustră, privi nu fără temeri numeroși.

După aceea traseră masa într-un colț și așezară scaunele de-a lungul peretilor. Femeilor li se aprinseseră ochii. Fetele începuse să cînte și se porni dansul. Numai Daria Alexeevna, flămînda ca un lup, se apropiase de masa și se așeză să mînce colțunași răciți, reușind totodată, în ciuda lămbălaului, să mai arunce o privire și peste cartea ei.

Începută să se așeză masa în camera în- o prive și peste cartea ei. Tatăl „setului”, și în minile lor puternice, bătrînul, sătut ușor sub iustră, privi nu fără temeri numeroși. După aceea traseră masa într-un colț și așezară scaunele de-a lungul peretilor. Femeilor li se aprinseseră ochii. Fetele începuse să cînte și se porni dansul. Numai Daria Alexeevna, flămînda ca un lup, se apropiase de masa și se așeză să mînce colțunași răciți, reușind totodată, în ciuda lămbălaului, să mai arunce o privire și peste cartea ei.

crurilor imobile. Și în această lume — trup imens care cuprindea munții întunecați, casele slab luminate, apele grele ale fluviului și cerul cu nori lunguieți, irizați de soarele care apusese — uzina cu răsufierea ei greoaie și neîntreruptă părea o inimă cu bătaie veșnică, aproape la fel de tainică și de complicată ca inima omenească. Ivan zimbi aspru și murmură cu dragoste, deși nu fără amărăciune:

— Ei, Magnitka! Aici e satul tău. casa ta, tatăl și mama ta...

In rominește de

ALEXANDRU SEVER și SERGHEI NICOLAIC

(Text prescurtat)

BIBLIOTECA „VEAC NOU”

și nevastă-sa, o bătrînă căruntă, gravă ca o profesoară, și fiu-su, colonelul, cu o soție înără, sosi în concediu. Erau toptori de la jurnalul lui Ivan, cu soții, oameni tineri și modești; stăeau în ascensiune a ofițerilor — inginerul Kolomeiev — și soția lui, judecător la tribunalul popular, Lidia Ivanovna Kolo-

meiev, fostul jurnalist Leonia Bașmakov, acum instructor al comitetului orășenesc de partid, și ofițerul Pimenov, cu soția și fiul.

Oaspeții băura zdrăvan în cinstea celui sosit. Bătrînul Goncarenko, Kolomeiev, Bașmakov, Ulianov și Goncarenko cel tînăr, coloneul, roștră toasteri. Acesta din urmă îl salută pe bătrîn aproape din partea tuturor forțelor armate, lucru care, de altfel, îl amuză numai pe Leonia Bașmakov: lector și deprins să țină rapoarte, Leonia cunoștea prea bine prețul tuturor exagerarilor.

Bătrînul Goncarenko îl felicită pe Timotei Vasilevici pentru feciorul lui, care „este — cum se exprima în mod obișnuit — o podoba a metalurgiei”. Tatăl „setului”, și în minile lor puternice, bătrînul, sătut ușor sub iustră, privi nu fără temeri numeroși.

După aceea traseră masa într-un colț și așezară scaunele de-a lungul peretilor. Femeilor li se aprinseseră ochii. Fetele începuse să cînte și se porni dansul. Numai Daria Alexeevna, flămînda ca un lup, se apropiase de masa și se așeză să mînce colțunași răciți, reușind totodată, în ciuda lămbălaului, să mai arunce o privire și peste cartea ei.

EMANUIIL KAZAKIEVICKI

Vizita

NUVELĂ

În drum spre Anul alteea

4. Nuvelă de aventuri științifico-fantastice de A. și B. STRUGĂȚKI

Planetocarul fonic „Tahmasib”, condus de căpitanul Bikov, se află în drum spre Anul alteea, pentru a veni în ajutorul unor cercetători cosmici amenințați de foamete. Membrii echipajului se pregătesc pentru traversarea peri-iovii lui, dar un stol de meteoriți îi intrerup din ocupațiile obișnuite.

(urmăre din numărul trecut)

3.

Compartimentul îngust al observatorului era tixit de aparatele planetologilor. Danghe stătea pe vine în fața unui aparat strălucitor care semăna cu o cameră de televiziune. Se numea spectrograf exosferic și planetologii își puneau mari speranțe în el. Era complet nou, primit direct de la uzină și lucra sincronizat cu dispozitivul de lansare a bombelor de explorare. Carcasa-i de un negru mat ocupa jumătate din compartiment.

— Sint gata, vesti Jilin.
— Și eu, făcu Danghe.

— Mai ai mult, Mihail? întrebă Iurkovski la microfon.

— Încă o jumătate de oră, se auzi vocea răgușită a timonierului.

Planetocarul se legănă din nou. Podeaua le fugi de sub picioare.

— Încă un meteorit, observă Iurkovski. Al treilea.

— Cam prea des.

Iurkovski întrebă la microfon:

— Mihail, sint mulți micrometeoriți?

— Mulți, Volodanka, răspunse Krutikov cu o voce care trăda îngrijorare. Densitatea medie e depășită cu treizeci la sută și tot crește...

— Mișa, porumbelule, măsoară mai des, îl imploră Iurkovski.

— Măsurătorile se succed în ritm de trei ori pe minut, replică timonierul.

Mai spuse ceva nedeslușit. Și, drept răspuns, se auzi basul lui Bikov: „Se poate”.

— Volodanka, reluă timonierul, trec la ritmul de zece pe minut.

— Mulțumesc, Mișa!

Nava se legănă din nou.

— Ascultă, Volodea, spuse încet Danghe. Asta nu-i de loc normal...

Și Jilin se gîndea la asta. Nicăieri, în nici un fel de cărți sau însemnări nu se vorbea despre sporirea densității meteoritice în apropierea nemijlocită a lui Jupiter. De fapt, puțini erau cei cărora le fusese dat să ajungă în apropierea lui Jupiter.

Inginerul se așeză pe carcasa tubului de lansare și se uită la ceas. Pînă la peri-iovii nu mai erau decît vreo douăzeci de minute. Apoi Danghe avea să declanșeze prima salvă. Planetologul susținea că explozia unei salve de bombe de explorare oferea o pri-

veliste neobișnuită. În urmă cu doi ani Danghe studiasse cu aceste bombe de explorare atmosfera lui Uranus. Întorcîndu-se spre el, Jilin îl văzu stînd pe vine în fața spectrografului și ținîndu-se de manșă — uscativ, negru, cu nasul ascuțit, cu o cicatrice pe obrazul stîng. Cu gîtul întins, se zgîia ba cu ochiul stîng, ba cu cel drept în ocularul telemetrului și de fiecare dată pe față îi luneca un reflex portocaliu de lumină. Jilin se uită la Iurkovski. Acesta, cu fața reze-mată de rama periscopului, se lăsa nerăbdător de pe un picior pe altul. Microfonul îi atrîna de gît, legat cu o panglică neagră. Celebrii planetologii Danghe și Iurkovski...

Cu o lună în urmă, adjunctul șefului Școlii superioare de cosmonavigație, Cen Cun, îl chemase la el pe absolventul Ivan Jilin. Navigatorii interplanetari îl numeau pe Cen Cun „Cen cel de fier”. Avea peste cincizeci de ani dar părea foarte tînăr în bluza lui albastră cu gulerul răsfrînt. Ar fi fost un bărbat foarte frumos dacă n-ar fi avut pe frunte niște pete cenușii-roșiatice lipsite de viață, semn al unei vechi iradiere.

În romînește de ION HOBANA
(va urma)

NOU!

● PRODUS HRĂNITOR AROMAT ȘI RECONFORTANT
● PREPARAT INTEGRAL DIN FRUCTE
● BOGAT ÎN VITAMINE, SĂRURI MINERALE ȘI ZAHARURI

NECTAR DE FRUCTE

NOILE UNIFORME ȘCOLARE

Frumoase, practice, comode, rezistente.

Se pot cumpăra și cu plata în rate

PRACTICE • FRUMOASE
IGIENICE • CONVENABILE

TRICOTAJE
din
BUMBAC
pentru adulți și copii

Modele, contexturi
și culori diferite

BLUZE • JACHETE
SCAMPOLOURI • VESTE
CAMAȘI • ARTICOLE
DE LENJERIE

Recomandări: Produsele se spală în apă caldă, în care se adaugă (fulgi) „Alba lux” (o lingură la 5 litri apă). Se clătește în apă caldă și apoi rece. Se stors prin presare. Nu se usucă prin atîrnare și nici pe sobă sau calorifer.

Cititori de la sate!

Cărțile pe care nu le găsiți la librăria sau magazinul mixt ori universal (sau la difuzorul de carte) din localitatea dv. de domiciliu le puteți obține adresîndu-vă printr-o scrisoare sau carte poștală secției „Cartea prin poștă” din orașul reședință de regiune, la următoarele adrese:

Reg. Argeș — Întreprinderea comercială interraională — Pitești, str. Tîrgul din Vale nr. 23
Reg. Bacău — I.C.I. Bacău — bd. 23 August nr. 34
Reg. Banat — I.C.I. Timișoara, str. Ungureanu nr. 17
Reg. Brașov — I.C.R. Brașov, str. Căramidarilor nr. 4
Reg. Cluj — I.C.I. Cluj, str. Fabrica de Chibrituri nr. 1
Reg. Crișana — I.C.I. Oradea, str. Martirilor Deportați nr. 32
Reg. Dobrogea — I.C.I. Constanța, str. Ștefan cel Mare nr. 84
Reg. Galați — I.C.R. Galați, str. 11 Iunie nr. 25
Reg. Hunedoara — I.C.I. Deva, str. George Enescu nr. 40
Reg. Iași — I.C.I. Iași, str. 7 Noiembrie nr. 20
Reg. Maramureș — I.C.I. Baia-Mare — Cartier Depozite
Reg. Mureș-Autonomă Maghiară — I.C.I. Tg. Mureș
Reg. Oltenia — I.C.I. Craiova, str. Rampei nr. 35
Reg. Ploiești — I.C.I. Ploiești, str. Grivița Roșie nr. 23
Reg. Suceava — I.C.I. Suceava, str. 8 Mai — Cartierul Burdujeni
Librăriei „Cartea prin poștă” din București, str. Biserica Enei 16

Cărțile cerute vor fi trimise prin poștă la adresa indicată de dv., plata făcîndu-se la primirea coletului.

La aceleași adrese puteți cere și vi se vor trimite gratuit cataloage de cărți din domeniul dv. de activitate, cataloage ale cărților literare, recomandări, recenzii, note bibliografice etc.

Un fleac

— Sper că micul meu pachetel nu vă încurcă prea tare. Am să-i dau un telefon soției și o să vă aștepte la aeroport...

Cu aceste cuvinte s-a despărțit de mine noul meu cunoscut față de care mă simțeam obligat pentru o seară petrecută împreună la Paris.

— Bineînțeles. Cu mare plăcere. E un fleac — i-am răspuns fără prea mult entuziasm, străduindu-mă să dau totuși cuvintelor o notă de sinceritate...

De fapt chiar că era un fleac, deși aveam destul bagaj. Pălăria de damă modernă din pai negru, împreună cu punga în care era împachetată, nu cântărea mai mult de 300 de grame.

Ne-am despărțit în holul hotelului și eu, în așteptarea taxiului, m-am apucat să-mi număr încă o dată bagajele: două valize, o servietă, o geantă „Aeroflot”, un pachet cu cărți, un aparat de fotografiat și unul de filmat. Șapte în total! Valizele au să meargă la bagaje iar restul cu mine, în cabina avionului... Da! Acum s-a mai adăugat și pachetelul cu pălăria! Opt... Două la bagaje, șase în cabină...

„Mai bine i-ar fi trimis nevastă și o cărămidă!” — m-am gândit, urcându-mă în taxi. Aș fi putut să o înghesui într-o valiză. Dar o pălărie!... N-o puteam viri nicăieri — nici în geamantan, nici în servietă, nici în buzunarul pardesiului. După cum nu o puteam ține la subțioară și nici lega de servietă. În punga ei fină, pălăria trebuia să zboare de la Paris la Moscova pentru ca, întreagă și nevătămată, să se așeze pe capul unei femei necunoscute.

La aerogara Bourget era cit pe ce să o uit pe canapea. Un domn care aștepta avionul de München o acoperise cu ziarul.

Am urcat în avion ținând pălăria în dinți, deoarece mâinile îmi erau ocupate cu servietă, geanta „Aeroflot”, pachetelul cu cărți, aparatul de fotografiat și cel de filmat.

În avion am pus-o pe genunchi. Pălăria mă abătea de la gândurile legate de înapoierea în patrie. Mă chinuia, mă teroriza ca un apendice abia scos: ai scăpat de el, dar tot te mai temi să te miști!...

Pe drum am ațipit. Am visat că merg prin Moscova gătit cu pălăria de pai negru. M-am trezit scaldat într-o sudoare rece. Pachetul cu pălăria alunecase de pe genunchi pe podea și putea fi oricând călcat de un pasager neatenț.

În sfârșit, am aterizat la Șeremetievo. „S-a terminat cu chinurile” — mi-am zis fericit, apucând pachetul în dinți și coborînd astfel pe pământul natal.

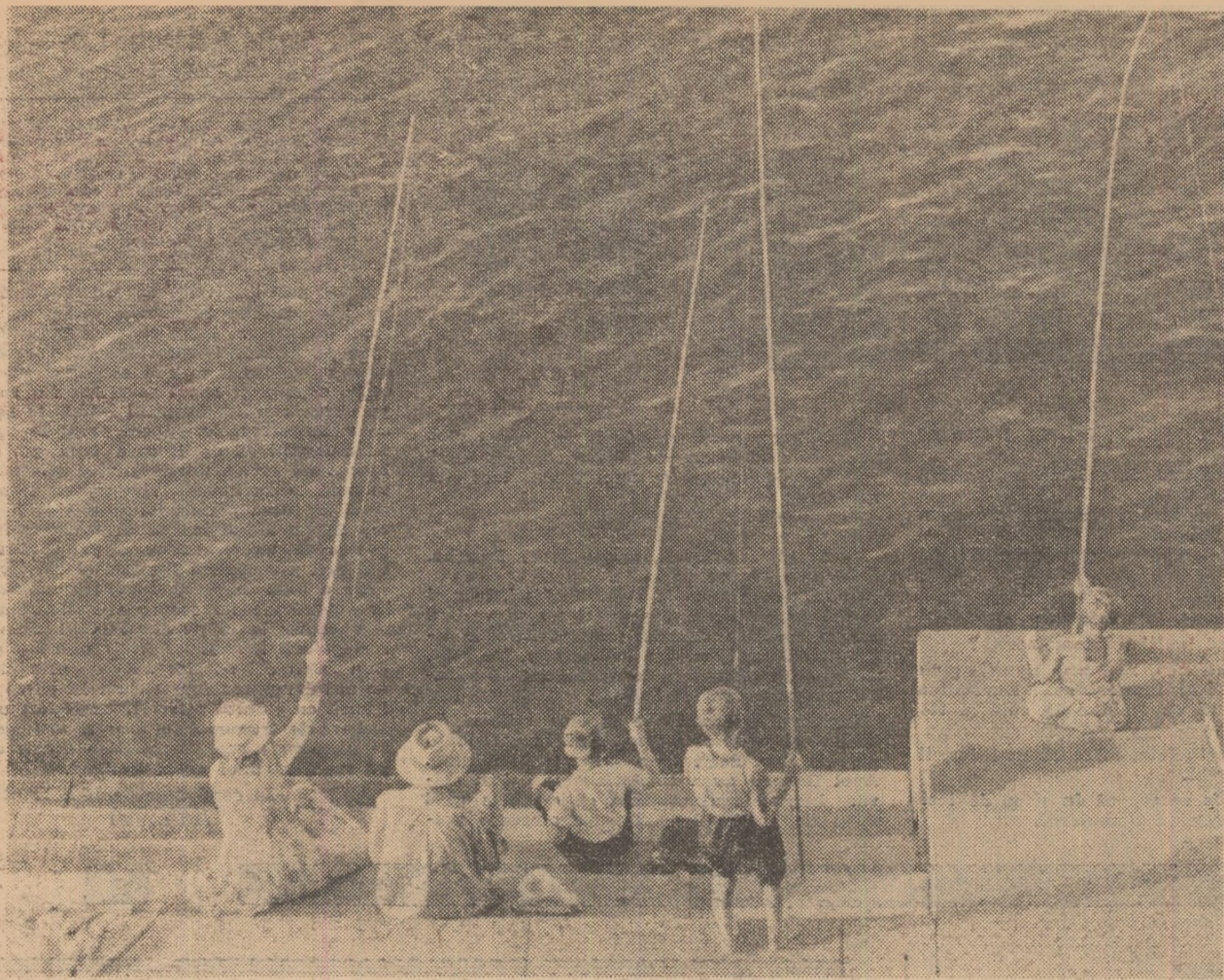
Dar bucuria mea era prematură. Scrutînd atent fețele femeiești, am încercat să o ghicesc pe cea pe care urma să o fericesc cu darul soțului ei. Dar nu mă aștepta nimeni.

Nu-mi mai rămânea decît să iau un taxi și să plec acasă.

Și, curios, cum am închis portiera, gîndurile mi s-au deconectat. M-am gândit la orice, în afară de pachetul cu pălăria pariziană pe care, fără să bag de seamă, am stat liniștit tot drumul, pînă acasă.

Acum, cînd mă mai duc în străinătate și sînt rugat să duc la Moscova „un pachetel, un fleac”, mă arăt mai prudent și mai puțin generos. Refuz...

Sergei Mihalkov

In amurg, pe malul Niprului.

Euripide îi conduce pe arheologi

Istoricii nu l-au crezut pe Homer. Timp de două milenii „Iliada” a fost socotită o minunată ficțiune. Dar s-a găsit un om care a hotărît să găsească Troia legendară. Închinînd acestui țel întreaga viață și urmînd-l pe Homer, Heinrich Schliemann a găsit pînă la urmă orașul regelui Priam, dovedind că legendele pot fi crezute, că în sensul lor profund, în personajele lor fantastice există un grăunte de adevăr. Justețea acestei idei a fost minunat demonstrată și în zilele noastre. Recent, arheologii greci s-au decis să meargă pe urmele altei legende. Dacă pe Schliemann l-a condus spre ruinele Troiei Homer, de data asta rolul de ghid a revenit altui antic celebru — Euripide. El

i-a dus pe savanți la ruinele templului Artemidei. A existat într-adevăr templul? Documentele istorice nu-l atestă. Dar templul e întîlnit în legende care spun că a fost construit din marmoră albă spre slava zeilor. În tragedia „Iphigenia în Taurida” Euripide pomenește și el de templul Artemidei, numîndu-l „Templul Artemidei din Brauron”. S-a născut întrebarea: ce este Brauron? Azi, o mărunță așezare muncitorească la răsărit de Atena. Arheologii au făcut odată săpături acolo, dar fără rezultat. Să-l fi indus în eroare pe Euripide legende mai vechi? Totuși arheologii au hotărît să mai încerce încă o dată, presupunînd că stratul de pămînt,

pulbere și piatră care s-a depus de-a lungul atîtor milenii trebuie să fie foarte gros. Noua lor încercare a fost încununată de succes. Întîi au găsit scara largă, una din cele mai mari din Eladă, care ducea spre coloanele templului și despre care Euripide vorbește foarte clar. Apoi descoperirile s-au succedat rapid: resturi de coloane, fragmente de sculpturi, vase. Arheologii au înaintat repede și curînd au dat de un colț al temeliei unei construcții mari. Frînturi de coloane în stil doric și printre ele bucați de pardoseală de mozaic cu ornamente aurite. Cîndva coloanele aveau o înălțime de șase metri.

Arheologii au reconstituit cu ușurință planul întregii clădiri, lungă de 22 metri și lată de 11 metri. Fără îndoială, erau ruinele vestitiului templu al Artemidei, sobru și simplu, de o desăvîrșită armonie.

Volumul săpăturilor s-a extins și savanții au dat de urmele unei vechi tragedii. Templul a fost distrus de perși în secolul V î.e.n. După care soldații lui Xerxe l-au jefuit.

Templul Artemidei trona cîndva în centrul unui înfloritor oraș maritim. Arheologii au găsit ruine de edificii școlare, săli de gimnastică, puncte comerciale, în sfîrșit, urmele unui pod de piatră, ceea ce a fost o adevărată senzație: pînă atunci fuseseră cunoscute numai podurile de piatră romane.

Legenda spune că Iphigenia — marea preoteasă a Artemidei — a fost înmormîntată lângă templul din Brauron. Și într-adevăr, savanții au găsit un mormînt plin de podoabe cu adevărat regești — brățări, inele, pafale de aur. Căci Iphigenia a fost fiica regelui Agamemnon. Ceea ce permite ghizilor care îi întîmpină acum pe turiști la Brauron să le arate „mormîntul adevărat al Iphigeniei”.

Așadar, Euripide a avut dreptate. El i-a condus pe arheologi spre descoperiri minunate care luminează încă un tablou plin de frumusețe din depărtata „copilărie a omenirii”. Legenda a devenit istorie.

G. Malinicev

100 000 de Ivanovi

În Moscova locuiesc 100 000 de cetățeni care se numesc Ivanov. Dintre ei, 800 sînt chiar Ivan Ivanovici Ivanov.

Al doilea pe lista recordurilor celor mai răspîndite nume moscovite este Smirnov. Numărul Smirnovilor se ridică la 80 000. Și tot în capitala Uniunii

Sovietice se mai găsesc 50 000 de Petrovi și 18 000 de Sidorovi.

Cum procedează cel care, vrînd să intre în legătură cu un Ivanov sau Smirnov, nu știe pe ce stradă și la ce număr stă? Se adresează unuia din cele 220 de „Birouri de Informații” ale Moscovei. Sau pașii

îi pot duce la „Biroul central de adrese”, care furnizează zilnic 3 000 de răspunsuri verbale și lunar 30 000 de răspunsuri scrise la asemenea întrebări. Biroul dispune de milioane de fișe și totuși timpul necesar pentru procurarea informației cerute nu depășește treizeci pînă la patruzeci de secunde.

Moda

Peste cîteva săptămîni vor începe seriile — și poate chiar zilele — răcoroase. E timpul să ne gîndim la o toaletă adecuată. Casele de modă sovietice propun cîteva modele, subliniind noutatea sezonului: aplicațiile din țesături contrastante.

